

מרד אבשלום

הרב יוסף מרקוס

החל מפרק ט"ו ועד סוף פרק כ' עוסק המקרא במרד אבשלום: מתפיסת השלטון ע"י אבשלום, דרך בריחתו של דוד מירושלים, ועד חזרתו לירושלים ודיכוי המרד. מעניין לציין שבסוף פרק כ' מובאת רשימת נושאי התפקידים בממלכת דוד - רשימה שהובאה כבר בסוף פרק ח', ובישרה שם על התבססות מלכות דוד. נראה שחזרתה בשנית של רשימה זו מעידה על הצורך לבשר מחדש על ביסוס מלכות דוד, ואם כן - מרד אבשלום היווה סכנה כל כך חמורה לדוד, עד שבסיומו דומה דוד למלך שהתמנה זה עתה.

מרד אבשלום נבע משתי סיבות המצויות בשני מישורים שונים, אך שתיהן יונקות מנקודה אחת - חטאו של דוד עם בת שבע.

המישור האחד הוא המישור הא-לוהי, בו נענש דוד על מעשהו. דברי נתן - "כה אמר ה', הנני מקים עליך רעה מביתך ולקחתי את נשיך לעיניך ונתתי לרעך ושכב עם נשיך לעיני השמש הזו" (י"ב, יא) - מתגשמים בשיא המרד, כאשר אבשלום בעצת אחיתופל שוכב עם פילגשי דוד: "ויטו לאבשלום האוהל על הגג ויבוא אבשלום אל פילגשי אביו לעיני כל ישראל" (ט"ז, כב). אין ספק שגם דוד היה מודע לכך שמרד אבשלום הוא עונש על חטאו, ולכן כאשר שמעי בן גרא קילל אותו ואבישי ביקש להורגו, דוד מנע זאת ממנו: "וכי ה' אמר לו קלל את דוד, ומי יאמר מדוע עשית כן" (ט"ז, י).

המישור השני שבו נמצא סיבה לפרוץ המרד הוא המישור המציאותי. נראה שלאחר חטאו של דוד עם בת שבע העם התאכזב ממלכו, וכך נמצאה קרקע פורייה למרד במלכותו. ואכן, אבשלום עושה לו מרכבה וסוסים, עומד בשער העיר ושופט את העם - והעם נענה לו ותומך בו. כפי שראינו, מסתבר שבעקבות החטא נפגע קשות כושר שיפוטו של דוד, ואבשלום - שנפגע בעצמו מסחבת במשפטו - החליט לנצל את חולשתו של דוד ולגנוב את לב העם.

אולם בסופו של דבר, אף שהעם בגד בדוד והתנהג בכפיות טובה כלפיו, לאחר שבלון המרד התפוצץ התברר כי הייתה זו נפילה רגעית, והעם חזר להכיר בכל הטובות שעשה להם דוד: "ויהי כל העם נדון בכל שבטי ישראל לאמור: המלך הצילנו מכף אויבינו והוא מילטנו מכף פלשתים... למה אתם מחרשים להשיב את המלך" (י"ט, י-יא).